

Yttrande från Lunds kommun över remiss från Regeringskansliet, miljödepartementet – Rätt för klimatet (SOU 2021:21)

Lunds kommun ser positivt på huvuddelen av förslagen i slutbetänkandet *Rätt för klimatet* (SOU 2021:21) som bedöms ge ett betydande bidrag till klimatomställningen och målet om nettonollutsläpp i Sverige 2045. Förslagen kommer också att underlätta måluppfyllelse för Lunds kommuns program för ekologisk hållbar utveckling och genomförande av kommunens strategi för ett hållbart transportsystem.

Att Trafikverkets instruktioner ändras så att myndigheten ska ta fram scenarier för trafikutvecklingen i stället för traditionella trafikprognoser är en mycket viktig förändring.

Lunds kommun vill lyfta behovet av förtydligande av begreppet *betydande trafikflöden* i lagtexten. Med nuvarande förslag finns en risk att kommunens planarbeten förlängs och kompliceras i onödan.

Avvägningsregel eller platsvalsregel för klimatnytta

Lunds kommun delar utredningens slutsatser avseende möjligheten, och den begränsade nyttan av, att införa en avvägningsregel för klimatet i miljöbalken. Det är varken lämpligt eller möjligt för Sverige att driva ändringar i EU-rätten som försvagar skyddsintressen i form av t.ex. miljökvalitetsnormer eftersom det rättsliga utrymmet för att ändra svensk lagstiftning så att klimatet ges större vikt är litet. Lunds kommun ser fördelar med att i stället lyfta in klimatperspektivet i platsvalsregeln i 2 kap. 6 § miljöbalken så att det även ska beaktas att ändamålet med verksamheten eller åtgärden ska kunna uppnås med minsta klimatpåverkan eller största bidrag till att minimera klimatförändringar när en plats ska väljas.

Underlätta byggande av elnät

Utredningen föreslår att det från biotopskyddet och strandskyddet i 7 kap. miljöbalken görs undantag för byggande och underhåll av starkströmsledning enligt en nätkoncession för linje enligt ellagen.

2022-10-07

Diarienummer

KS 2021/0591

Syftet med undantagen är att underlätta både en snabbare utbyggnad av elnät och underhåll av befintliga nät genom att dispens inte behöver sökas. Förslagen för att underlätta byggande av elnät ligger i linje med prioriteringarna i kommunens energiplan, som syftar till trygghet och säker energiförsörjning och minskad klimatpåverkan. Kommunen bedömer att förslagen kan genomföras utan allvarliga konsekvenser för strandskyddet och allmänna biotopskydd, men ställer sig tveksam till att förslaget även omfattar biotopskydd som inrättats av Skogsstyrelsen eller annan myndighet.

Transporteffektivt samhälle

Att Trafikverkets instruktioner ändras så att myndigheten ska ta fram scenarier för trafikutvecklingen i stället för traditionella trafikprognoser är en mycket viktig förändring. Att styra mot scenarier förekommer ofta i den kommunala planeringen, vilket ofta har skapat problem i gränslandet mellan Trafikverket och kommunen. En scenariobaserad målstyrning kan medföra en mer klimatvänlig trafikutveckling än en trafikprognos som främst förlänger pågående trend. Att prata om transportplanering i stället för infrastrukturplanering kommer att skapa ett bättre fokus på effektiva transporter, inte bara inom Trafikverkets ansvarsområden.

Det är positivt att Trafikverket får utökade instruktioner att arbeta för ett minskat transportarbete med fossildrivna fordon. Att deras arbete ska inkludera även att planera, föreslå, finansiera och genomföra åtgärder som påverkar transportefterfrågan och transportsätt gör att sådana aktiviteter kan genomföras nationellt eller regionalt. Beteendepåverkande åtgärder får ofta större genomslag om det inte bara sker på lokal nivå.

Lunds kommun ser också positivt på ändringarna i miljöbalken som syftar till att transportvillkor ska utnyttjas i större utsträckning, och att klimatpåverkan ska kunna utgöra skäl för att reglera följdverksamhet i form av transporter. Minst en tiondel av utsläppen från inrikes transporter bedöms komma från transporter till och från tillståndspliktiga verksamheter. Genom att inkludera transportvillkor i dessa tillstånd kan utsläppen minska. Lunds kommuns uppfattning är att det hittills varit svårt att genomdriva sådana villkor enbart med hänvisning till klimatpåverkan.

Begreppet betydande trafikflöden måste definieras

En föreslagen förändring i PBL innebär att kommunen ska göra en strategisk miljöbedömning vid planer med *betydande trafikflöden*. Ett tydliggörande av vad som menas med begreppet är nödvändigt. Eftersom byggnadsnämnderna riskerar att planer upphävs om miljöbedömningen inte har gjorts eller är bristfälligt utförd är det

2022-10-07

Diarienummer

KS 2021/0591

viktigt att begreppet inte lämnar utrymme för tolkning. Om ett sådant tydliggörande uteblir finns det också en risk att länsstyrelsen eller överinstanser gör en annan tolkning än kommunen om vad som är ett betydande trafikflöde, vilket riskerar att förlänga och onödigt komplicera kommunens planarbeten.

Anders Almgren
Kommunstyrelsens ordförande